

## Diakoni som kirkens kroppspråk

- *Diakonien er ikke en funktion, som vi kan have i kirken, såfremt vi af en eller anden grund synes, at det er en god idé. Den ligger gemt dybt inde i evangeliets inderste væsen.*
- *Det offentlige vil samarbejde med os når vi lærer vanskeligt stillede børn, unge, så vel som ældre, at tilpasse sig samfundets krav.*

LARS MANDRUP  
Forstander ved  
Diakonhøjskolen i Århus,  
ved diakoninnavielse  
våren -92

Som meget ung korshærspræst i Aarhus i begyndelsen af 70'erne havde jeg den lykke at få en erfaren korshærsmedarbejder. Han var diakon. Meget af det, som han sagde og gjorde, kom til at betyde noget for mig og var med til at præge mig afgørende i diakonal henseende.

Han brugte ved adskillige lejligheder, når han skulle fortælle andre mennesker om Kirkens Korshær, et ganske bestemt billede: Har De nogensinde, sagde han, når De har været ude for at gå en tur, prøvet at komme til at sparke til et eller andet på vejen, som tilsyneladende var noget gammelt ragelse, men da det kom frem af skidt, viste det sig at være det pureste guld.

Rent bortset fra at det var temmelig sjældent, at hans tilhørere ligefrem havde oplevet noget sådant rent bogstaveligt, var billedet jo fint nok og i hvert fald ganske ligetil at forstå. Det var en kærlighedserklæring til de mennesker, som han arbejdede med til daglig i sin gerning som

diakon og som medarbejder i Kirkens Korshær, og på trods af at disse mennesker ofte levede et sølle liv, holdt han usigeligt meget af dem, og han agtede dem højt.

Bagved hans ord lå den dybe erkendelse, at de mennesker, der har svært ved at klare sig, og som falder igennem vort samfunds netmasker, ofte er gjort af et ganske særligt fint stof og er fine og følsomme, når vi skal tale ud fra menneskelige begreber. Det var måske netop derfor, at de faldt igennem. De var ikke i besiddelse af den hårdhed, råstyrke, ja måske ind imellem også kynisme og afstumpethed, der skal til for at slå sig igennem i livets hårde konkurrence.

Nogen spurgte ham undertiden, om ikke det billede, som han fremmalede, var lovlig romantisk – et romantiserende skønmaleri af nogle triste menneskeskæbner – men den indvending afviste han – og med rette!

Mennesker var Guds skabninger – skabt sammensatte, men unikke.

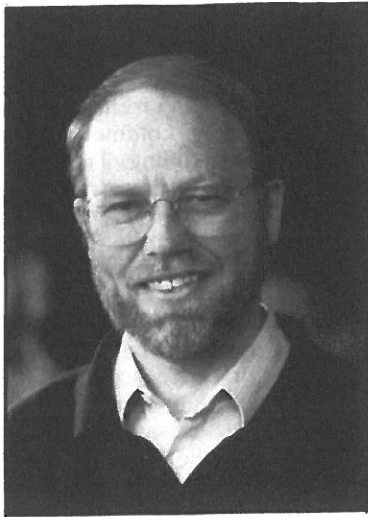
Den samme indvending er ikke sjældent blevet stillet til Jesu omgang med toldere og syndere. Men Jesus imødegår det med ordene: Menneskesønnen er

kommet for at opsøge og frelse det fortabte. Gøres der ikke ofte lidt for meget ud af denne side ved Jesu virksomhed, så at der let skabes en slagside i vor forståelse af evangeliet?

*Skulle Jesus da ligefrem have en forkærlighed for de fortabte og for de fattige?*

Vi kan ikke undgå at lægge mærke til, at det nævnte Jesusord om at Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte findes i flere forskellige variationer rundt omkring i evangelierne, så at Jesu kredsen om disse mennesker ikke blot kan være en tilfældighed, men må være en fremtrædende del af Jesu virke. I en anden sammenhæng hedder det f.eks.: Jeg er ikke kommet for at kalde retfærdige, men syndere til omvendelse. Eller endnu et eksempel: De raske har ikke brug for læge, men de syge.

Det er udsagn som disse, der klart understreger, at Jesus ofte valgte det for mennesker at se til uforsvarlige: at forlade de 99 får, der var samlet i folden, for at gå ud for at opsøge det ene, som havde forvildet sig bort. Eller at han brugte tid på at velsigne de



små børn, der blev båret hen til ham på bekostning af at tale om Guds rige til de voksne og forstandige. Eller at rose og fremhæve den kvinde, der bar sig fjollet ad i manges påsyn ved at bane sig vej og salve Jesus med en urimelig dyr salve i stedet for at lovprise og hylde den mand, der generøst havde inviteret ham til fin festmiddag. Der kan findes mange lignende eksempler.

Men udfra disse eksempler fra Det nye Testamente stilles der uundgåeligt også nærgående spørgsmål til vor egen tids diakoni:

Hvad er det egentlig, vi har for, når vi i det diakonale arbejde og i vore mange institutioner arbejder med mennesker, der er vanskeligt stillede, børn, unge, såvel som ældre?

Er vor målsætning denne, at vi forsøger at lære dem at blive så hårdføre, at de igen kan gå ud og klare sig i kampen om livet og dets mange lunser?

Er det dette, at vi får dem lært at tilpasse sig samfundets krav, så at de kan overleve i det? Det er jo dette, samfundets gerne vil have os til at gøre, og det er grunden til, at det offentlige gerne vil samarbejde med os.

Men i disse bestræbelser kommer vi måske derved også til at stænge af for det fine, ædle og følsomme, fordi vi dybest set ikke tror, at det er levedygtigt og bæredygtigt!

*Er vort formål i arbejdet med svage mennesker, at vi skal opsøge det ene får, for at det skal lukkes tilbage i folden til de 99, som vi ofte ikke kan skelne fra hinanden?*

Lukke dem ind i konformiteten! Det tæller i statistikkerne og pynter pænt på dem og lever derved godt op til samfundets krav til os.

Men evangeliet kræver den handling af os, som er langt mere vanskelig og ikke nær så synlig, at vi opsøger det ene forvilede og fortabte menneske og kaster alt ind på dette, fordi det også er et menneske, som Gud har skabt i sit billede, unikt og enestående.

Der findes også den vigtige pointe i evangeliets lignelse om det fortabte får, som vi ofte overser, at de 99 ikke uden videre er ensbetydende med at være rigtige og frelste! Der er både bid og brød og ironi i det, når Jesus i denne forbindelse kan sige, at han ikke er kommet for at kalde retfærdige, men syndere til omvendelse. Og endnu tydeligere kommer ironien og biddet for dagen, når Jesus et andet sted siger til de skriftkloge: De raske har ikke brug for læge, men de syge. Som om der overhovedet fandtes retfærdige mennesker! Som om synderne og de syge uden videre blot kan udpeges! Som om der i det hele taget fandtes raske mennesker!

Derfor er vi for at tale med evangeliet alle kaldet til omvendelse. Vi er kaldet til at omvende os til Gud, omvende os til Kristus og omvende os til vort medmenneske. Vi er kaldet til at forlade alle vore mere eller mindre kunstige positioner og stige ned

og blive mennesker. Dette er også den vigtige baggrund for jeres tjeneste som diakoner. Det er en overordentlig vigtig tjeneste at få, ikke fordi den i første række giver jer position og anseelse, men fordi den er nødvendig for evangeliet og for kirken. Diakonien er ikke en funktion som vi kan have i kirken, såfremt vi af en eller anden grund synes, at det er en god idé. Den ligger gemt dybt inde i evangeliets inderste væsen.

Diakonien er kirkens kropssprog, er det blevet sagt. Hermed udtrykkes det, at kirken har mere end det talte sprog i forkyndelsen til sin rådighed, når den skal frembære Guds rige. Gennem diakoniens kropssprog kommer evangeliets virkelighed helt tæt ind til mennesker som er afhængige af, at der bliver talt til dem på andre måder end igennem det talte ord. Her tænker jeg på børnene og de spæde, på de åndssvage og på alle dem, som ikke uden videre kan tage imod mere eller mindre dybsindige sætningskonstruktioner; for slet ikke at tale om dem, der blot har fået nok af de alt for mange ord.

I den diakoni, som har sit udspring i Kristus, bliver I holdt fast på, at I ikke blot er nogle, der skal ud og hjælpe andre og gøre godt, men at vi alle har tjenestebehov, og at vi alle har brug for at blive plejet med den omsorg, der kalder mennesket frem i os – det menneske der lever af Guds nåde og af Kristi barmhertighed. Denne skal I selv leve af og leve under.

Som diakoner skal I også være med til at holde den tjeneste frem i vores kirke og for vores kirke, så at den bliver hel. Ikke blot en kirke med mund og mæle, men også en kirke med hænder og fødder.

*«Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte».*  
Luk. 19,10